

Motion

Ta fram mål och riktlinjer för trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer för barn och unga

2015.03.16

Till kommunfullmäktige i Knivsta kommun

Det är sedan länge känt att det är bra för hälsan att röra på sig. Att tidigt skapa vanor med mycket rörelse, inte minst utomhus, är en bra investering för ett framtida fysiskt och psykiskt välbefinnande. Forskning visar även att tillgång till naturmark med varierad vegetation och topografi har en positiv inverkan på barns lek och därmed deras utveckling och skolresultat. Att bedriva pedagogisk verksamhet i utomhusmiljöer kan även förstärka inläringen och utgöra ett komplement till undervisningen i klassrummet för alla skolans ämnen.

Betydelsen av friytor för barns och ungas lek, lärande och hälsa lyfts fram i Moviums och Boverkets rapport Gör plats för barn och unga! – En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö (rapport 2015:8). Denna rapport visar vidare på hur goda utemiljöer vid skola och förskola kan åstadkommas och utvecklas genom fysisk planering, utformning och förvaltning och ligger även till grund för Boverkets allmänna råd (2015:1) om friyta för lek och utevistelse vid fritidshem, förskolor, skolor eller liknande verksamhet.

Just nu pågår en omfattande exploatering och förtätning av centrala Knivsta. Avverkning av skog och etablering av ny bebyggelse sker även på landsbygden där människor bor och verkar. Risken är stor att till synes triviala grönytor, men med stor betydelse för förskolors och skolors pedagogiska verksamheter samt för barns lek på fritiden liksom för vuxnas möjlighet till närrecreation, byggs bort. Med höga markpriser är även risken stor att etablering av friytor för lek och utevistelse står i konflikt med andra behov vid nybyggnation. Tillräckligt stora friytor av god kvalitet riskeras även när skolor och förskolor byggs ut för att ta emot ett ökat antal barn. Skolgårdar och förskolegårdar har fått en ökad betydelse under senare tid då rörelsefriheten för barn och unga minskat på grund av ökad biltrafik liksom förtätning och låg prioritet av bostadsnära grönytor. Dessa utemiljöer blir därmed de som barn har störst chans att utnyttja i sin vardag.

Vänsterpartiet motionerade redan 2009 om behovet av en inventering av utemiljöer vid skolor och förskolor. Motionen avslogs då med motiveringen att en inventering inte behövdes då dessa frågor redan idag beaktas och då det finns rutiner för detta. 2010 lade Socialdemokraterna fram en motion där man föreslog en kartläggning av viktiga natur- och skogsområden för skolorna i kommunen samt att en plan skulle tas fram för hur dessa framgent ska kunna skyddas. Motionen besvarades med att frågan hörde hemma i översiktplanarbetet och att det närmast skulle hanteras i arbetet med den fördjupade översiktsplanen. I FÖP:en (2012) refereras dock fortfarande till den inventering som gjordes på 80-talets slut.

Kommunen arbetar just nu med att ta fram en grönstrukturplan som kommer att kunna utgöra ett viktigt underlag för planeringen av Knivstas fortsatta utveckling. Här ska bland annat ekologiska och sociala värden av grönområden kartläggas och kunskap om hur dessa områden är beroende av varandra inhämtas. Barn och ungas användning av närnaturen kommer att undersökas, främst genom att förskolors och skolors användning, behov och önskemål kommer att inventeras. Vi ser dock ett behov av att detta arbete fördjupas. Vi anser att det finns ett stort behov av att ta fram lokala riktlinjer och mål för att på allvar kunna värna och utveckla trygga, säkra, stimulerande och nära utemiljöer. Ett bra exempel är arbetet i Lund med Gröna skolgårdar där man länge jobbat över förvaltningsgränserna och tagit fram en gemensam målsättning för utemiljöerna och policydokument som rör deras gestaltning, funktion och skötsel liksom möjligheter att bedriva bra pedagogisk verksamhet.

Mot bakgrund av vad som ovan framförts yrkar Vänsterpartiet och Miljöpartiet:

- att en inventering av utemiljöer vid kommunens samtliga skolor och förskolor snarast genomförs – i samråd med de berörda.
- att det, med denna inventering som grund samt med utgångspunkt från Boverkets allmänna råd, tas fram lokala riktlinjer och mål för skolor och förskolors gårdar och närmiljöer med avseende på deras storlek, utformning, tillgänglighet och säkerhet så att de kan användas till lek, rekreation samt fysisk och pedagogisk aktivitet.
- att dessa riktlinjer och mål ska fungera vägledande både vid ny-, om- och tillbyggnad av skolor och förskolor, samt
- att de sociala värden som grönstrukturplanen kommer fram till även beaktas och tas stor hänsyn till vid fortsatt planering och utveckling av Knivsta kommun.

Christer Johansson
Vänsterpartiet

Kerstin Umegård
Miljöpartiet